

نالان مادلن په‌رله‌مانتاری فەره‌نسی تایبەت بە گولان:

باری عێراق زۆر ئالۆزه و بە ستراتیژی سەربازی کۆنترۆڵ ناکریت

کۆتایی هێنان بە توندوتیژی

بە عێراقییەکان دەکریت ئەک ئەمەریکا

گومان لەوه‌دانییە هەموو بیروبووچوونەکان لەو خالەدا یەكدەگرەوه، که کۆنترۆڵکردنی باری ئاسایشی عێراق و گێڕانەوه‌ی ناشتی و سەقامگیری، کلیل و دەستپێکی دامەزراندنەوه‌ی عێراقییکی نوێیە، بەلام بیروبووچوون و هەلۆتێستەکان لەو خالەدا لە یەکدی دوورده‌که‌ونه‌وه، کاتیک پرسیار دەبێتە ئەوه‌ی «چۆن کۆنترۆڵی بارودۆخی ئاسایشی عێراق بکریت؟ چ میکانیزمیک سەرکه‌وتن بە دەست دەهێنێ؟»

فەره‌نسا وەک یەکیک لە سۆیه‌ریاوه‌ره‌کانی جیهان هەر لە سەرەتاوه بیروبووچوون و هەلۆتێستی لەسەر میکانیزمی سیاسەتی ئەمەریکا بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ دۆسیی عێراق هەبووه، ئێستاش سەبارەت بەم ستراتیژە تازەیه‌ی ئەمەریکا هەلۆتێستی لەگەڵ ئەمەریکا یەکنگرتەوه، دەرپارەیی سیاسەتی فەره‌نسا و تیروانیی بۆ عێراق، نالان مادلن په‌رله‌مانتاری فەره‌نسی بەمجۆره بیروبووچوونی خۆی بۆ گولان خستە‌پوو:

«من وەک بیروبووچوونی خۆم بۆ گۆشەرکه‌تان دده‌وێم، من وای دەبینم سیاسەتی فەره‌نسا بەرامبەر بە عێراق ئەوه‌یه که کێشە عێراق لەوه‌ گه‌وره‌تره‌ به‌هێزێ سەربازی چاره‌سەر بکریت، بە دیدی من کۆتایی هێنان بەو توندوتیژییە ئێستاش لە عێراقدا هەیه، تەنیا بە خودی عێراقییەکان جێبەجێ دەکریت، ئەویش لە عێراقدا و بە پێکهاتنەوه‌ی لایەنه‌ سیاسییه‌کان لەسەر دارشتنی بەرنامه‌یه‌کی سیاسی بۆ نایینده‌ی عێراق.

لە سەردانی ئەم دواییه‌ی به‌رێز جەلال تالەبانی بۆ فەره‌نسا بینیم به‌رێزی بیروبووچوونی زۆرباشی هەیه بۆ هێورکرنەوه‌ی بارودۆخی عێراق، بەتایبه‌تی سەبارەت بەوه‌ی ده‌یه عێراقییەکان خۆیان کۆنترۆڵی بارودۆخی ئاسایشی ناوخوا‌ی و لا‌ته‌که‌ی خۆیان بگرنه‌ دەست و هەولبدریت هێزه‌کانی عێراق مەشق و راهێنانی زیاتریان بچ بکریت بۆ ئەوه‌ی بتوانن ئاسایشی و لا‌تی خۆیان بپارێژن و پرۆسه‌ی دیموکراتیش لە عێراقدا سەر بگریت، به‌بووچوونی من ئەمه‌ باشترین رێکه‌یه بۆ سەرکه‌وتنی پرۆسه‌ی سیاسی لە عێراقدا.

پێکهاتنەوه‌ی نیشتمانی و بنه‌ماکانی کۆنگره‌ی سه‌لاحه‌ددینی ۲۰۰۳ بەر له‌ رووخانی رژیمی پیشووی عێراق، سەرجه‌م لایه‌نه‌ سیاسییه‌ سەرکه‌یه‌کانی عێراق وەک ئۆپۆزیسیونی عێراق بۆ خۆ ناماده‌کردن بۆ بونیادنا‌نه‌وه‌ی عێراقی دوا‌ی رژیمی سەدام حوسین چەندین کۆنگره‌ی گرنگیان ئەنجامدا، دوا‌یین کۆنگره‌کان لە کوردستان بوو که نوێنه‌ری ئەمەریکا‌ش تیا‌یدا ناماده‌بوو.

فەره‌نسا وەک یەکیک لە پێنج ئەندامه‌ هەمیشه‌یه‌که‌ی ئەنجومه‌نی ئاسایش و ده‌وله‌تییکی گه‌وره‌ی ناو یه‌کیته‌ی ئەوروپا، کاربگه‌رییه‌کی گه‌وره‌ی لەسەر روه‌تی سیاسەتی جیهانی و په‌یوه‌ندییه‌ نیوده‌وله‌تییه‌کان و رۆژه‌لا‌تی ناوه‌راست هەیه، هه‌روه‌ها لەگەڵ ئەوه‌ی فەره‌نسا هاوپه‌یمانێکی ته‌قلیدی به‌ره‌ی رۆژئاوا بووه، بەلام لە شه‌ری ئەمەریکا لە عێراقدا پشتگیری ئەمەریکا لە ئەنجومه‌نی ئاسایش ناکرد، هەر بۆیه ئەمەریکا‌ش ناچار بوو به‌یچ گه‌رانه‌وه بۆ ئەنجومه‌نی ئاسایش هێرشێ سەربازی بۆ سەر عێراق لە سالی ۲۰۰۳ دەست پێبکات و، سەرکه‌وتنی سەربازی گه‌وره‌ش لە عێراقدا بەدەست به‌یتی، بەلام ئەم سەرکه‌وتنه‌ سەربازییه‌ی ئەمەریکا سەرکه‌وتنی سیاسی گه‌وره‌ی بەدوادا‌نه‌هات، بۆیه جارێکی دیکه‌ بۆ کۆنترۆڵکردنی بارودۆخه‌که‌ سەرۆک بوش په‌نای بۆ ستراتیژی سەربازی بردۆته‌وه. بۆ هه‌لسه‌نگاندنی لایه‌نه‌ جیا‌جیا‌کانی ئەم هاوکیشه‌ و پێکه‌ی کورد لەم هاوکیشه‌یه‌دا، به‌رێز نالان مادلن په‌رله‌مانتاری فەره‌نسی و داکۆکیکار لەسەر مافی کورد لە په‌رله‌مانی فەره‌نسا لە لێدوانیکی تایبەتدا بەمجۆره بیروبووچوونەکانی خۆی بۆ گولان خستە‌پوو.

کێشە
عێراق
لەوه
گه‌وره‌تره
به‌هێزی
سەربازی
چاره‌سەر
بکریت

له سه‌ره‌تاوه كورد هه‌ولتییکی زۆریدا كه قۆناغی دواى رژیمی سه‌دام ئه‌و ئالۆزییه‌ی تینه‌كه‌ویت كه ئیستا ده‌بهرتیت، ئه‌مه‌ش به‌و مانایه‌ی كه پێشتر پێشبینی ئه‌وه كرابوو عێراق حاله‌تیکی توندوتیژی و پاشاگه‌ردانی به‌خۆیه‌وه ده‌بینی و ئه‌م حاله‌ته‌ی ئیستای عێراق، حاله‌تیکی چاوه‌ڕوان نه‌كرابوو، هه‌ر بۆیه ناماژه‌كان به‌و ئاراسته‌یه‌هه‌نگاو هه‌لده‌گرن، وێرای ئه‌وه‌ی ده‌سته‌به‌تری سیاسى عێراق له‌ كۆرۆكۆیوه‌نه‌وه‌كاندا جه‌خت له‌سه‌ر پێكه‌وه‌ژيان و عێراقیکی سه‌قامگیرو ئارام ده‌كه‌نه‌وه، به‌لام واقیعی عێراق شتیکی دیکه‌یه، ده‌رباره‌ی ئالۆزی پێكهاته‌ی بارودۆخی عێراق مادله‌ن به‌مجۆره وه‌لامی گولانی داوه‌وه:

«به‌بۆچوونی من بارودۆخی عێراق هه‌ندیک ئالۆزه، من له‌ سالی ۲۰۰۳ پێش ئه‌وه‌ی هێرشى ئه‌مه‌ریکا بۆ سه‌ر عێراق ده‌ست پێشکات له‌ هه‌ولتیر بووم، له‌وکاته‌دا كۆنگره‌یه‌ك بۆ خۆتاماده‌کردن بۆ عێراقی دواى سه‌دام حوسین له‌ سه‌لاحه‌ددین به‌رپۆه‌چوو، له‌و كۆنگره‌یه‌دا كورد و شیعه پێكه‌وه دانیشنبوون خۆیان بۆ عێراقیکی نوێ ئاماده‌ ده‌کرد، هه‌ر بۆیه من له‌گه‌ڵ ئه‌و بۆچوونه سه‌د ده‌رسه‌د یه‌كده‌گرمه‌وه كه ئه‌وه‌ی له‌ كۆیوه‌نه‌وه و كۆنگره‌كان باسه‌ده‌كریت و له‌سه‌ری رێكده‌كه‌ون، له‌سه‌ر ئه‌رزى واقیعی شتیکی دیکه هه‌یه، ئه‌وكات سالی (۲۰۰۳) هه‌موو پێكهاته سه‌ره‌كیه‌كانی عێراق له‌سه‌ر په‌رهنسییه سه‌ره‌كیه‌كانی بونیادانه‌وه‌ی عێراق كۆك بوون، به‌لام وه‌ك ناماژهم پێكرد شتیکی دیکه بوو، به‌ دیدی من پرۆسه‌ی داگیرکردنی عێراق له‌لایه‌ن ئه‌مه‌ریكاوه. زۆر هێزی به‌خه‌به‌ره‌یتا كه پێشتر حسابیان بۆ نه‌كرابوو، یان هه‌ستی پێنه‌كرابوو، یاخود وه‌ك فاكته‌ریك بۆ هه‌لاپسانی شه‌ری ناوخۆی له‌ عێراقدا له‌به‌رچاوه‌ نه‌گیرابوون، من ئیستا هه‌زاران میل له‌ واقیعی عێراقه‌وه دوورم، به‌لام هه‌ست ده‌كه‌م واقیعی كۆمه‌لگه‌ی عێراقی له‌گه‌ڵ ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی حكومه‌تی عێراق پێشاده‌ی ده‌كات پێچه‌وانه‌یه. ئیستا له‌ عێراقدا شه‌ریکی ناوخۆی هه‌یه، فاكته‌ری سه‌ره‌كی ئه‌م شه‌ره‌ ناوخۆییه‌ ده‌گه‌ریته‌وه بۆ ئه‌و ئالۆزییه‌ی له‌ نێوانه‌ لایه‌نه سیاسییه‌كانی شیعه و سونه‌دا هه‌یه، ئه‌م ئالۆزییه‌ش بۆشاییه‌کی سه‌دام حوسینه‌وه سوودی لێوه‌رگیراوه و بارودۆخه‌كه هێنده‌ی دیکه ئالۆزتر بووه. من له‌و هه‌ولانه تینه‌ده‌گه‌م كه چ له‌لایه‌ن ئه‌مه‌ریكا یان عێراقییه‌كانه‌وه ده‌درتین بۆ هێورکردنه‌وه‌ی بارودۆخه‌كه و دامه‌رگانه‌وه‌ی شه‌ری ناوخۆی نێوان عه‌ره‌بی سونه و شیعه و هاندانیان بۆ پێكهاته‌وه‌ی نیشتمانی، به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی بارودۆخه‌كه هاوكیشه‌یه‌کی شلوقی دروستکردوه، ئاكامی ئه‌م هه‌ولانه‌ش تا ئیستا به‌و ئاسته‌ دلخۆشكه‌رن نین كه ئومیدی له‌سه‌ر بونیاد بنریت، به‌لام له‌ دوا‌یین چاره‌دا، تهنیسا رێگه‌ له‌به‌رده‌م عێراقییه‌كاندا گه‌رانه‌وه‌یه بۆ پێكه‌وه‌ژیان و لیکتیگه‌یشتن و ئه‌و په‌رهنسیپانه‌ی له‌ سه‌لاحه‌ددین له‌سه‌ری رێكه‌وتوون بۆ ئه‌وه‌ی به‌ زووترین كات شه‌ری ناوخۆ كۆتایی پێ بێت و عێراقیکی فیدرالی و سه‌قامگیر بێته ئاراوه.

پێویسته حوكمرانی كوردستان بپێته‌ نموونه بۆ هه‌موو عێراق
فاكته‌ری سه‌ره‌كی ئارامی و سه‌قامگیری هه‌ر كۆمه‌لگه‌یه‌کی فره‌بی، گیانی لێبوردنی و دانانی لایه‌نه‌كانه‌ به‌ مافی به‌رامبه‌ره و به‌یه‌كتری، نه‌بوونی ئه‌م په‌رهنسیبه هه‌تا ئیستا له‌ عێراقدا بۆته هۆكاری به‌رده‌وامی ئه‌م ناسه‌قامگیرییه‌ی ئیستا له‌ عێراقدا هه‌یه و شكسته‌یتانی هه‌موو ئه‌و هه‌ولانه‌ی بۆ پێكهاته‌وه‌ی نیشتمانی ده‌درتین.

ده‌رباره‌ی ئه‌م فاكته‌رانه په‌رله‌مانتاری فره‌نسی گوتی: «كه سه‌یری ئه‌و هه‌ولانه ده‌كه‌یت بۆ هێورکردنه‌وه‌ی بارودۆخی عێراق نه‌خشه‌ی بۆ داده‌پێژریت، ده‌بینین هه‌موویان هه‌ولتی باشن، به‌لام ئه‌م هه‌ولانه له‌سه‌ر ئه‌رزى واقیعی له‌ عێراقدا رووبه‌رووی كۆمه‌لێك گرفتێ دیکه ده‌بینه‌وه كه له‌ زیادکردنی هێزی سه‌ربازی ئه‌مه‌ریكا گه‌وره‌ترن، ئیستا هه‌موو بۆچوونه‌كان به‌و ئاراسته‌یه‌ن كه زیادکردنی هێزی سه‌ربازی ئه‌مه‌ریكا بۆ كۆنترۆلی باری ناارامی به‌غدا تا قیبه‌ریتته‌وه، به‌لام له‌سه‌ر ئه‌رزى واقیعی ئه‌م كار به‌خودی عێراقییه‌كان نه‌بێت به‌ هێزی زیاتری ئه‌مه‌ریكا نایه‌ته‌ دی، ئیستا ئه‌گه‌ر باسی هه‌ریتیی كوردستان بکه‌ین، كه ئه‌ویش كۆمه‌لگه‌یه‌کی فره‌نه‌توه و فره‌ ئاییه‌نه، ده‌بینین به‌بێ هێزی ئه‌مه‌ریكاش ئه‌و هه‌ریمه سه‌قامگیر و ئارامه، ئه‌مه‌ش له‌به‌ ئه‌وه‌یه خه‌لكی كوردستان توانیویانه خۆیان كۆنترۆلی بارودۆخی كوردستان بکه‌ن و ئه‌م پێكه‌وه‌گوفجانه‌ی نێو پێكهاته‌كانی

كوردستان وای له‌هه‌ر چاودێریك كردوه، به‌رامبه‌ر ئایینده‌ی كوردستان گه‌شبین بێت، به‌تایبه‌تی كه ئیستا ده‌بینین خۆشبه‌ختانه كوردستان بۆته نموونه‌یه‌کی دیموکراسی و هه‌روه‌ها نموونه‌یه‌کی ناشتی و ته‌بابی له‌ هه‌موو عێراقدا، راسته هه‌ندیک جار به‌ هۆكاری جی‌اواز هه‌ندیک كاری ناسه‌قامگیری رووده‌دات به‌لام ئه‌مه نه‌بۆته هۆی ئه‌وه‌ی كه بارودۆخه‌كه تێكدا، به‌ پێچه‌وانه‌وه زۆر به‌ ئاسانی كۆنترۆل ده‌كریت، بۆیه پێویسته ئه‌م واقیعه‌ی كوردستان بپێته نموونه بۆ سه‌رجه‌م عێراق، بۆ ئه‌وه‌ی عێراقیش وه‌ك بارودۆخی كوردستان سه‌قامگیر و ئارام بێت.

**من ئیستا
هه‌زاران میل له
واقیعی عێراقه‌وه
دوورم، به‌لام
هه‌ست ده‌كه‌م
واقیعی
كۆمه‌لگه‌ی
عێراقی له‌گه‌ڵ
ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی
حكومه‌تی عێراق
پێشاده‌ی ده‌كات
پێچه‌وانه‌یه**

هه‌تا ئیستا سه‌رگرده‌یه‌تی سیاسی كوردستان لۆژیكانه له‌گه‌ڵ بارودۆخی عێراق ره‌فتاریان كردوه و نه‌یان هێشستوه كوردستان بپێته به‌شێك له‌و شه‌ری ناوخۆیه‌ی كه ئیستا له‌ عێراقدا هه‌یه، به‌تایبه‌تی له‌م بارودۆخه‌شدا كه پرۆسه‌یه‌کی گه‌وره بۆ هێورکردنه‌وه‌ی بارودۆخی به‌غدا له‌ ئارادایه، من وای ده‌بینم كوردستان هه‌موو پێشاده‌یه‌كانی دا‌بینکردنی ناشتی و سه‌قامگیری نه‌ك بۆ عێراق به‌لكو بۆ سه‌رجه‌م ناچه‌كه تیا‌دایه.

فیدرالیزم باشترین رێگه‌چاره‌یه بۆ ئه‌م قۆناغی كوردستان

كه سه‌یری ئه‌و توندوتیژییه ئالۆزه‌ی نێوان عه‌ره‌بی شیعه و سونه‌ ده‌که‌ین و قۆزته‌وه‌ی ئه‌و بۆشاییه‌ی له‌ ئاكامی شه‌ری

خه لکی کوردستان توانیویانه خوین کۆنترۆلی بارودۆخی کوردستان بکه ن و ئه م پیکه وه گونجانه ی نیو پیکهاته کانی کوردستان وای له ههر چاودێریک کردوو، به رامبه ر نایینده ی کوردستان گه شبن بی ت

ناوخوا دروست بووه له لایهن گروویه تیروریستییه کانه وه، کۆمه لیک ته گه ر ده رگیان له به رده مدا والا ده بی ت، له وانیه ئه م توندوتیژییه عیراق له به ریه ک هه لوه شینی ت، له م حاله ته ریگه چاره ی فیدرالی چاره سه ری دۆزی کورد ناکات بۆیه کورد ناچار ده بی ت به دوا ی ته گه ر و نه لته رناتیقی دیکه دا بگه ریت، له مباره وه ئالان مادلن به مچۆره له سه ر ئه م بارودۆخه دوا:

«ئه م حاله ته ته گه ر حاله تیکی چاوه رو انکراویش بی ت، به لām له لایهن سه رکر دایه تی سیاس ی کوردستانه وه زۆر جه ختی له سه ر نه کراوه ته وه و تا ئیستاش کورد له عیراقدا، فاکته ریکی گرن گه بۆ بونیادنا نه وه ی عیراق و له م پینا وه شدا گه وره ترین رۆل له به غدا ده گێریت، ته گه ر سه یر بکه ین، ئیستاش سه رکۆماری عیراق کورده، هه روه ها وه زیری دهره وه و جی تگری سه رۆک وه زی ران کور دن، ئه مه ش ئه وه ده گه یه نچ کورد هیشتا له به غدا به و چۆره نا ئومید نه بووه که بی ر له ته گه ر و نه لته رناتیقی دیکه بکاته وه .

له م بارودۆخه دا باشترین ریگه چاره ی ژیرانه ئه وه یه پشت به په رنه سپه کانی کۆنگره ی سا لی ۲۰۰۳ سه لاهه ددین و کۆنگره کانی پیشتری ئۆبۆزسیونی عیراقی له دهره وه بی سه ستریت که جه خت له سه ر بونیاد نه وه ی عیراق ده کات له سه ر بیه مای پیکه وه زیان و دامه زران دنی سیسته میکی دیوکراسی و فیدرالی، له لایه کی دیکه ش هه تا کورد به ته واری له به غدا نا ئومید نه بی ت، بی رکرد نه وه له ته گه ر و ریگه چاره ی دیکه له به رژه وه ندی کوردستاندا ناییت.

فهره نسا نه ی تانویه وه ک ه یزکی گه وره رۆلی خۆی بگێریت

که با سی نایینده ی کوردستان ده که ین، پیش هه ر لایه نیک فه ره نسا به بی ری کورد دیته وه، ته گه ر خۆمان له گه ل ته رمه نییه کان به راورد بکه ین ده بی تین فه ره نسا هه لۆیستی ئیجابه ییانه تری به رامبه ر ته رمه نییه کان هه بووه، راسته ئیمه وه ک کورد که با سی سه ره بخۆی ده که ین به کسه ر «سیقه ر» مان به بی ر دیته وه، که با سی پاراستنی کورد ده که ین بریاری «۶۸۸» نیوه وه له تیمان به بی ر دیته وه، به لām که با سی له پشتگیری ئه زمونی دیوکراسی کوردستان ده که ین، رۆلی فه ره نسا رۆلیکی که مه .

ده رباره ی هه لۆیست و رۆلی سیاسه تی فه ره نسا ئیستاش به رامبه ر به کوردستان و عیراق ئالان مادلن گو تی:

«من سیاسه تی ئیستای فه ره نسا به رامبه ر عیراق به هه له ده زانم، له گه ل ئه وه ی له وه ش تیده گه م بۆچی سیاسه تی فه ره نسا به رامبه ر عیراق به و چۆریه ؟

به لām من له سه ر ئه و سیاسه ته نارازیم، بۆ فه ره نسا وا باشتره به شتیوه کی جیاواز مامه له له گه ل کوردستان بکات و هه قه له سه ر ناستی سیاس ی و نابووری مامه له یه کی زۆر باش له گه ل کوردستان پیاده بکات، فه ره نسا رۆلیکی گرن گه ی له دا بین کردنی نه وای نارام و بریاری ۶۸۸ ی نه نجوومه نی ناسایش هه بووه که فاکته ریکی گرن گه بووه بۆ پاراستنی کورد له ده ستی رژی می سه دام حوسین، ده رباره ی په یماننامه ی «سیقه ر» یش من هه ز ده که م راشکا وانه ئه وه بلیم من کار له سه ر واقع ده که م نه ک میژوو، هه ر بۆیه با سی ئه و بارودۆخه ده که م که ئیستاش کورد پیایدا تیده په ریت، دووپاتی ده که مه وه بۆ ئیستای کورد باشترین ریگه چاره، چاره سه ری فیدرالییه و سه رکر دایه تی سیاس ی کوردستانیش له و ناسته ن بتوانن به و ناراسته یه هه نگا و بۆ نایینده هه لبگرن.

کورد و ئه رمه ن له سیاسه تی فه ره نسا دا

ته گه ر ته رمه نه کان له لایهن حکومه تی تورکیا پرۆسه ی جینۆسایدیان به رامبه ر پیاده کرایت، ئه و کورد له لایهن چه ندین ده وه ته وه ئه م پرۆسه یی به رامبه ر پیاده کراوه، له لایه کی دیکه پرۆسه ی جینۆساید کردنی ته رمه نییه کان بووه به به شیک له میژوو، به لām پرۆسه ی جینۆساید کردنی کورد تا ئیستاش به رده واه، به لām ئه وه ی پیچه وانه یه له م حاله ته دا، ئه وه یه که فه ره نسا بریاریکی سیاس ی هیه بۆ ناساندنی جینۆسایدی ته رمه نییه کان، به لām له هه مبه ر کورد بی دن گه ؟ له وه لām ی ئه م پرسیا ره دا په رله مانتاری دۆستی کورد له په رله مانی فه ره نسا گو تی: «به لانی ئه مه واقیعیکی راسته، هیتدی بایه خ به مه سه له ی ته رمه نه کان درا وه له سیاسه تی فه ره نسیدا هیتدی بایه خ به مه سه له ی کورد نه درا وه، چه ندین جاری دیکه ش له نا و په رله مانی فه ره نسیدا ئاماژه به م مه سه له یه کرا وه، به لām لیسه هه قیقه تیک هیه له به رچاوی نه گرن ئه ویش ئه وه یه که ده نگدهری ته رمه نی له نا و کۆمه لگه ی فه ره نسیدا له ده نگدهری کورده کان زیاتره و ئه مه ش بۆته هۆکاری ئه وه ی کاریگه ریان له سه ر سیاسه تی فه ره نسا زیاتر بی ت، ئه مه ش بۆچونی سیاسه ته داره فه رنه سییه کانه» .

تورکیا و هه ره شه کانی بۆ سه ر کوردستان و بیده نگی EU

فهره نسا یه کیکه له ده وه ته گه وره کانی یه کیتی ئه وروپا و کاریگه ریه کی گه وره شی له سه ر نه خشه ی سیاسه تی دهره وه ی یه کیتی ئه وروپا هه یه، هه فته ی رابردو سیۆسه رکوزی وه زیری دهره وه ی فه ره نسا جار یکی دیکه ئاماژه ی به وه کرد که تورکیا له سه ر ره فتاری تورکیا له نا و یه کیتی ئه وروپا دا جیگه ی ناییته وه، به لām ئه م هه لۆیسته ی فه ره نسا کاریگه ری نه کردوو به وه ی چیدیکه هه ره شه له باشووری کوردستان ناکات یان تورکیا ره فتاری خۆی به رامبه ر کوردی باکووری کوردستان بگۆریت، نایا له نا و یه کیتی ئه وروپاشدا کیتسه ی کورد نه بۆته ئه و مه سه له یی چاره سه ری بۆ بدۆزیته وه ؟

ده رباره ی ئه م پر سه گرن گه ئالان مادلن گو تی:

ئیمه سه بارت به نه دامبوونی تورکیا له یه کیتی ئه وروپا دووخالی گرن گمان هه یه و ده بی تورکیا ئه و مه رجانه جیبه جی بکات:

۱- ئیمه ته نکید ده که یه وه تورکیا ده بی ت پابه ند بی ت به و ده ستوره ی که بریاره بۆ یه کیتی ئه وروپا دا بنریت، هه روه ها ده بی ت فاکته ریک بی ت بۆ سه قامگیری ناوچه که به تاییه تی له گه ل کورد .

مه رجه کاتمان ناشکران، ده بی تورکیا ریز له مافی مرۆف و که مینه کانی نا و تورکیا بگرت، ئیمه وه ک فه ره نسا بایه خمان به کیتسه ی ته رمه نه کان دا وه، له راستیدا جینۆسایدی ته رمه نه کان بۆته به شیک له میژوو، منیش له گه ل ئه وه نیم زۆر بایه خ به میژوو بدریت، به لکو پتیوسته له گه ل واقع مامه له بکرت کیتسه ی کوردیش واقیعی ئیستایه و ده بی فه ره نسا و یه کیتی ئه وروپاش هه لۆیستیان ناشکر اتر بی ت و مه رجیکیتسه بۆ به نه دامبوونی تورکیا له یه کیتی ئه وروپا دا .

۲- له سه ر ناستی بازرگانی و نابووری، یه کیتی ئه وروپا نا وه ندیکی بازرگانی و نابووری گه وره یه له جیبه اندا، ته گه ر تورکیا باری بازا ر و نابووری خۆی له گه ل ئه وروپاشدا نه گونجیت، ناییته به شیک له کۆمه لگه ی ئه وروپی .

ئیستاش تورکیا له په رده م ئه م مه رجانه ده سته وه ستانه بۆیه ته گه ری به نه دامبوونیشی له یه کیتی ئه وروپا، زۆر زه حمه ت .

